

"Stajerc" izhaja vsaki
pelek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Naročnina velja za Av-
strijo: za celo leto
3 krome, za pol in četrt
leta razmerno; za Ogr-
sko 4 K 50 vin. za celo
leto; za Nemčijo stane
za celo leto 5 kron, za
Ameriko pa 6 kron;
za drugo inozemstvo se
računi naročnino z ozi-
rom na visokost pošt-
nine. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ptuju, gledališko po-
slopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastoj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inserterov) je
za celo stran K 64, za
1/2 strani K 32, za 1/4
strani K 16, za 1/8
strani K 8, za 1/16
strani K 4, za 1/32
strani K 2, za 1/64
strani K 1. — Pri več-
kratnem oznanilu se
cena primerno zniža.

Štev. 3.

V Ptuj v nedeljo dne 17. januarja 1909.

X. letnik.

Komedija . . .

Ob večjih sejnih v mestih opaziš pisano
pobarvane barake, pred katerimi stojijo klowni ali
bajaci in vpijejo na vse kripje, kakor da bi
bila od vpitja večnost njih duš odvisna: „Nur
herrrrrreinspaziert, nur herrrreinspaziert“. In ko
plačš svojih par grošov, vidiš v špirtu posebno
velikega martinčka ali pa našopanega teleta
s tremi ušesi ali dvema repoma. Ako imaš po-
sebno srečo, se ti pokaže še debela babura, ki
tehta približno toliko kakor pitano ogrsko prase,
ali pa se postavi ta in oni „dummer August“
na glavo . . . Zunaj na baraki so naslikane vse
mogoče krasote; ali notri ne vidiš ničesar od
njih . . .

Res, res, — taki baraki ciganskih kome-
dijantov so podobne naše prvaške stranke. Na
zunaj imajo lepe barve in lepe slike. Na eni
strani slika „slovanske vzajemnosti“, na drugi
slika „slovenskega narodnjaštva“ na tretji
strani slika „pobratimstva z brati Srbi“, na
četrti zlata podoba „katoličanstva“ in na peti
strani, tam neke v kotu, celo sliko „svobodo-
miselnosti“ ali „naprednosti“ . . . Pred barako
pa stojita kričavi študent Spindler ali kaplan
Korošec in vpijeta na vse kripje: „Nur
herrrrrreinspaziert, nur herrrrrreinspaziert“ . . .
In ko vstopiš, ko si plačal poštene tvoje groše,
preide te žalost. Kajti — komedijanti so te
osleparili . . .

Oj ti prvaška baraka! Tiste slike, ki so
goljufive in ki jih opazujemo zunaj barake v
njih kričečih barvah, tiste slike imenuje prvaško
časopisje „nazore“, „slovensko prepričanje“,
„rodoljubno čustvo“ in bogve kako še vse. Ali
plakat na deskah barake nam za sto vragov ne
more zadostovati. Kar imam na jeziku, to mo-
ram imeti kot poštenjak tudi v srcu! Kar se
zunaj obljubljuje, to se mora notri tudi izpolniti!
Drugače je vse sleparija . . .

Zunaj je napisano, da so prvaški klerikali
strastni zastopniki slovenskih kmetov. Znotraj pa
vidimo, da ni glasoval prvaško-klerikalni poslanc
Pišek za kmete, temveč je raje proti kme-
tom podpiral vlado. Dr. Korošec kaže podobo,

na kateri je naslikan „kmet“ Pišek, ki stoji v
škornjah za plugom in vpije: „Nur herrrrrreins-
spaziert“. V baraki „kmetške“ ali „smešne zveze“
pa vidimo istega Pišeka, ki sedi pri glažeku
dobre slivovke, medtem ko se glasuje v državni
zbornici za in proti kmetom . . . Oj ti prvaška
baraka! Rdeče-plavo-bele zastave vihajo in po-
nesrečni pesnik Vekoslav Spindler tuli: „Nur
herrrreinspaziert“. Na sliki stoji poslanec Ježov-
nik in obira trte. Ali v baraki ga vidimo v
družbi dveh prvaških uradnikov spati in to v
istem času, ko se odločuje v državni zbornici o
usodi kmetov . . .

Komedija, komedija! . . . Ploj — pardon!
— c. kr. hofrat dr. Miroslav Ploj je pred ba-
rako naslikan kot vrlji junak, za katerim stoji
najmanje stotisoč s kosami oboroženih kmetov.
V resnici pa se postavlja Ploj na glavo. Kakor
stolpova zastavica se ravna po vetru, danes gleda
proti severu, jutri proti vzhodu, zutraj proti
jugu in zvečer proti zahodu. Ploj zajutkuje kot
klerikalec, vživa kosilo kot stari prvak in ve-
čerja kot liberal. Njemu je vse en vrag, samo
da živi. „Kaj boš jamral“, pravi ta čedni go-
spod, „vesel bodi, da imaš trehuh, ker drugače
bi moral tvoje čreve v rokah nositi“ . . .

Zalibog, da se vrši vsa ta komedija na
treške izmozganega slovenskega ljudstva. Kmet,
delavec, rokodelc so tisti, ki plačajo krvave
svoje groše, da zamorejo prvaki komedije igrati.
Zato se je res težko smejeti. Povsem resno sta-
vimo torej sledeča vprašanja:

1. Kako je mogel kmet Pišek proti kmetom
glasovati?
2. Kako je mogel kmet Ježovnik proti kme-
tom glasovati?
3. Kako more dr. Korošec v svojem društvu
trpeti poslanca Pišeka, ki ni tako kakor on
glasoval?
4. Kako more biti poslanec Roblek prijatelj
poslanca Ježovnika, ko sta vendar vsak drugače
glasovala?
5. Kako se morejo klerikalni listi zavzemati
za Pišeka, ko ta vendar ni proti tisti postavi
glasoval, katera je glasom člankov istih listov
velika nevarnost za kmete?

Ali le nekaj dognanih števil naj znači veliko-
sto katastrofe. Ubityh je bilo v mestu Messina
108.000 oseb, v mestu Reggio di Calabria
31.000 oseb, v Palmi 4.500 oseb, v Miletti
2.300, v Bognavi 800, v Villa S. Giovanni
3.600, v Pelaru 3.300, v Scilli 2.800, skupaj
torej 156.400 oseb. K temu pridejo še ubiti
ljudje iz manjših krajev ter 3.000 mrtvih iz
San Efonnia, tako da je najmanj 160.000
oseb našlo smrt v potresu. Ranjenih pa je
gotovo tudi toliko.

Grozna je usoda otrok. Iz razvalin se je
potegnili stotero dojenčkov in malih otrok, ki
še svojega imena ne poznajo; odpeljali so jih
dobrosrčni ljudje v tuja mesta. Pozneje so tudi
še marsikatero mati rešili, ki išče zdaj zaman
svojo deco.

Potresni sunki se še vedno ponavljajo,
čeprav ne več tako močno. V Messina so izko-
pali iz razvalin še živega nekega mesarja Bensaja;

6. Zakaj liberalni listi ne primejo Ježovnika
za ušesa, ko je ta vendar proti njih pisanju
glasoval?

Komedija, komedija . . . Prvaki ne bodejo
na ta vprašanja odgovorili. Molčali ali psovali
bodejo. Kajti oni vedo dobro, da se bode našlo
še dosti kalinov, ki se bodejo vlovili na uljudni
klic Spindlerja ali Koroša: „Nur herrrrrreins-
spaziert“.

Dokler se ljudstvo samo ne pomaga, mu
tudi Bog ne bode pomagal!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

„Interesi zemljo posedujočega kmeta —
katerega pa je ločiti od velekapitalistov, ki tudi
zemljo posedujejo — stojijo v tesni, neločljivi
zvezi s splošnimi interesami cele človeške družbe.
Kar služi za pospeševanje ali oškodovanje enega,
pospešuje ali oškoduje tudi druge“.

Adam Smith.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Politični pregled.

Vojska ?! Iz Balkana prihaja po dolgi dobi
zopet enkrat vesela vest. Pogajanja med Avstro-
Ogrsko in Turčijo so dospela do mirnejšega
sporazumljenja. Avstrijske predloge, v katerih
je obsegana tudi nekaka odškodnina za nekdanjo
okupacijsko ozemlje, je turška vlada sprejela in
se je tedaj komaj treba bati, da bi jih ne sprejel
tudi turški parlament. S tem bi torej Avstro-
Ogrska Turčiji plačala okroglo 54 milijonov
kron. Ako se pomisli, da bi eventualna vojska
veliko več stala, smatrati se mora to za uspeh
naših diplomatov. S Turčijo bi bila tedaj stvar
v glavnem končana. Tudi bojot avstrijskega
blaga na Turškem se mora s tem končati. Ostane
zdaj le še vprašanje s Srbijo in Črno gorjo: Zad-
nja je že precej izgubila veselje do vojske. In
Srbija bode tudi morala pomisliti izrek, da se
potrebuje za vojsko prvič denar, drugič denar
in tretjič zopet denar. Politika in vojske se ravno
dandanes ne delajo več po nezreli volja tega
ali onega mlečozobnega balkanskega prestolona-

Grozoviti potres v Italiji.

Vsa poročila kažejo, da spada zadnji potres
na spodnjem Italijanskem med najgrozovitejše
naravne dogodke, kar jih pozna človeška zgo-
dovina. Človeku se ustavi kri, ko čuje o tej
velikanski nesreči. Stotisoči zdravih ljudi je
našlo svojo smrt, stotisoči so lačni in nagi iz-
ročeni bedi, tisočeri so v strahu znoreli . . .
Vkljub temu, da tekmuje celi svet v tem, da bi
nesrečnim pomagal, je revščina velikanska.
Bojazen in strah prešine človeško srce, ko čita-
mo poročila. Kako malenkostni smo ljudje, prave
igrčke v roki vesoljne nature in kako grozovita
je smrt, kadar postane zdvijana furija . . .

Namenili smo se, svojim čitateljem podati
v par kratkih črticah grozovite posledice veli-
kanskega tega potresa.

Natančna poročila o oštevilu žrtev in o svoti
napravljene škode se seveda še ne more podati.

14 dni je bil nesrečen v razvalinah in je videl,
kako mu žena in 4 otroci umirajo; v kljub temu
še živi. — Prvi pogreb mrličov se povzročil do-
godke, ki so nepopisni. Povsod se je vidlo obna-
pane ljudi, ki so jemali od svojih sorodnikov
slovo. Škof je korakal skozi mesto in se podal
na pokopališče. Tam je bila napravljena 10 me-
trov globoka in 30 metrov dolga jama, v katero
se je pogreznilo nad 300 mrličov. Pokopali so
jih hitro in kmalu se je odprla zopet tako velika
jama ter požrla zopet stotero mrličov . . . Iz
Novi-Yorka (Amerika) se poroča: Grozni dogodki
so se vršili danes na barki, ki je s 400 itali-
janskimi izseljenci priplula tu-sem. Potniki so
šele tukaj o nesreči izvedeli. Ko so izvedeli o
nesreči, so kar blazneli. Nekaj mož je zapustil
ženo in 6 otrok v Messina, drugi očeta, mati in
8 sester; neka žena je dospela v Ameriko k
svojemu možu; doma je pustila 2 otroka, ki
naj bi za njo prišla, kadar bi bilo dosti denarja.